

Aan: de Leden van de commissie Cultuur en Welzijn van
Provinciale Staten van de provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 3 februari 2009
Ons kenmerk: 09.004/320000118.06/JvD/HPB/HL
Behandeld door: drs. H. G. Parker Brady (0592) 365245
Onderwerp: aanbieding onderzoeksrapport 'Ondersteuning kleine instellingen CWZ
2005-2008' en bijlagenboek met verslagen van de afgenomen interviews

Geachte commissieleden,

Met genoegen bieden wij u aan het onderzoeksrapport 'Ondersteuning kleine instellingen CWZ 2005-2008, een inventarisatie van de verleende ondersteuning aan kleine instellingen CWZ zonder prestatiesubsidie in het kader van ASV 2004'. Tevens treft u het bijlagenrapport aan. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoeksprogramma 2008 in opdracht van Provinciale Staten.

We hopen dat de resultaten van het onderzoek u kunnen ondersteunen bij de verdere vormgeving en inhoud van uw beleid.

Hoogachtend,
Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

prof. dr. J. van Dijk
voorzitter

i.a.a. Gedeputeerde Staten

Begeleidingsbrief

Naam en titel onderzoek

Ondersteuning van kleine instellingen CWZ in de periode 2005-2008

Inhoudelijke opdrachtgever

Provinciale Staten

Aanleiding/onderzoeksvraag/relatie met beleid

Op verzoek van Provinciale Staten heeft het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg een inventariserend onderzoek uitgevoerd onder twaalf kleine CWZ instellingen die in het kader van de Algemene Subsidieverordening 2004 geen prestatiesubsidie meer ontvingen. Het doel van het onderhavige onderzoek is om na te gaan of deze kleine instellingen gebruik hebben gemaakt van ondersteuning van preferente instellingen en hun tevredenheid over de ontvangen ondersteuning.

Gegevensverzameling

De benodigde informatie is verzameld door een interviewronde onder twaalf kleine instellingen zonder prestatiesubsidie, waarvan drie met een waarderingssubsidie en negen zonder, en vijf preferente instellingen. Verder is een documentenanalyse uitgevoerd op door de provincie opgestelde programma's van eisen en werkplannen en jaarverslagen van de preferente instellingen in de periode 2005-2008.

Conclusie(s)

Geen van de preferente instellingen biedt financieel-administratieve ondersteuning aan de kleine instellingen. Zij bieden allen facilitaire ondersteuning en advisering bij het aanvragen van subsidies. Drie van de negen kleine instellingen zonder subsidie hebben hun werkzaamheden anders moeten organiseren en twee geven aan binnen enkele jaren hun activiteiten te moeten staken. Twee kleine instellingen met een waarderingssubsidie geven aan te moeten stoppen als de subsidie zou wegvallen. Drie kleine instellingen zijn ontevreden over de ontvangen ondersteuning en twee instellingen deels ontevreden. Het meest wordt beleidsmatige en administratieve ondersteuning genoemd als vorm van ondersteuning die wordt gemist. Als algemene problemen/bedreigingen van de kleine instellingen worden onder andere genoemd: het ontbreken van voldoende organisatiekracht en financiële middelen om projecten voor te financieren en de overheveling van de provinciale ondersteuningstaak van belangengroepen naar de gemeenten.

Nadere informatie is in te winnen bij:

drs. H.G. Parker Brady

09.005/320000118.06/HPB/HL

Ondersteuning van kleine instellingen CWZ in de periode 2005-2008

een inventarisatie van de verleende ondersteuning aan kleine instellingen CWZ
zonder prestatiesubsidie in het kader van ASV 2004

Colofon:

Onderzoek en rapportage: drs. H. Parker Brady en drs. E. Lange
Met medewerking van: H. Plat-Lieben
Uitgave: Provincie Drenthe
Bestuurscommissie OCWZ
Postbus 122
9400 AC Assen

Kenmerk: 08.040/32000118.06/HPB/HL

Datum: december 2008

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2008, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Inhoud

	pagina
1. Inleiding	5
2. Aanbod ondersteuning	7
3. Ervaringen van kleine instellingen met ontvangen ondersteuning	11
4. Ervaringen van preferente instellingen met verleende ondersteuning	15
5. Conclusies	17
Geraadpleegde bronnen	19
 Bijlagen:	 21
1. Vaststelling onderzoeksgroep en selectie preferente instellingen	
2. Overzicht 25 kleine instellingen	
3. Lijst van geïnterviewden van preferente en kleine instellingen	

1. Inleiding

Aanleiding

In dit rapport staan de uitkomsten van een inventariserend onderzoek naar de ondersteuning van twaalf kleine instellingen die in het kader van Algemene Subsidieverordening 2004 (ASV 2004) geen prestatiesubsidie in de beleidsperiode 2005-2008 meer ontvingen. De CDA-statenfractie heeft in de commissievergadering van 14 februari 2007 het voorstel gedaan om deze kleine instellingen aan een inventarisatie door het onderzoeksbureau te onderwerpen. De fractie constateerde dat in het provinciale onderzoeksrapport "Evaluatie ASV 2004", een evaluatie van de doelmatigheid van de subsidieverstrekking op grond van de ASV 2004, deze kleine instellingen niet waren meegenomen. Het doel van het onderhavige onderzoek is om na te gaan of deze kleine instellingen gebruik hebben gemaakt van ondersteuning van preferente instellingen. In de vergadering van 19 september 2007 is de voorlopige onderzoeksvraag door de klankbordgroep OCWZ vastgesteld. Vervolgens is het onderzoek in het onderzoeksprogramma 2008 onder het onderdeel flexibele capaciteit PS opgenomen.

Vraagstelling

De vraagstelling van dit onderzoek luidt:

In hoeverre maken kleine organisaties instellingen op het werkkterrein van Cultuur, Welzijn en Zorg gebruik van ondersteuning van preferente instellingen?

Deze vraagstelling is uitgewerkt in een zevental onderzoeksvragen.

1. Hoeveel en welk soort instellingen kunnen gebruik maken van ondersteuning?
2. Wat zijn de criteria waarop instellingen gebruik mogen maken van ondersteuning door preferente instellingen?
3. Waarvoor kunnen ze gebruik maken van ondersteuning en over welke onderwerpen?
4. Zijn de kleine instellingen er van op de hoogte dat zij een beroep kunnen doen op ondersteuning door preferente instellingen?
5. Welke kleine instellingen maken gebruik van deze ondersteuning, wat is hun ervaring hiermee en zijn ze tevreden? Welk resultaat heeft het opgeleverd?
6. Wat zijn eventuele redenen voor niet-gebruik?
7. Wat is de ervaring van preferente instellingen met de verleende ondersteuning?

Aanpak en indeling

De eerste stap van het onderzoek is het vaststellen van welke kleine instellingen tot de onderzoeksgroep horen. Hiervoor heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden onder de relevante beleidsnota's Mensen in het Middelpunt en De Kunst van het Combineren. In haar bijeenkomst van 18 juni 2008 heeft de klankbordgroep OCWZ de onderzoeksgroep definitief

vastgesteld. De werkwijze van de vaststelling van de onderzoeksgroep is weergegeven in bijlage 1. In het eerste deel van het onderzoek zijn de eerste drie onderzoeksvragen beantwoord door het uitvoeren van een documentenanalyse op de door de provincie opgestelde programma's van eisen en op de door de preferente instellingen opgestelde werkplannen en jaarverslagen in de beleidsperiode 2005-2008. Ook zijn accounthouders bij de beleidsafdeling SEO binnen het provinciehuis geraadpleegd en de vijf preferente instellingen zelf geïnterviewd. De uitkomsten van deze documentenstudie zijn weergegeven in hoofdstuk 2. In het tweede deel van het onderzoek zijn interviews afgenomen onder alle geselecteerde kleine instellingen. Gespreksonderwerpen waren de gevolgen van het wegvallen/verminderen van de subsidie, de mate waarin de instellingen zijn ondersteund en hun mening over de verleende ondersteuning. De resultaten van deze vragenronde zijn weergegeven in hoofdstuk 3¹. Daarnaast zijn ook de vijf preferente instellingen bevraagd naar hun ervaringen met de verleende ondersteuning². De bevindingen hiervan treft u in hoofdstuk 4 aan. Het rapport wordt afgesloten met conclusies in hoofdstuk 5.

¹ In een apart bijlagenrapport zijn de uitgewerkte interviewverslagen van de twaalf kleine instellingen opgenomen. Dit bijlagenrapport is op aanvraag beschikbaar.

² De uitgewerkte interviewverslagen treft u aan in het op aanvraag beschikbare bijlagenrapport.

2. Aanbod ondersteuning

Inleiding

In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van het aanbod van ondersteuning aan kleine organisaties/instellingen door de vijf preferente instellingen (Zorgbelang Drenthe, Enova, STAMM CMO Drenthe, Drents Plateau en K&C Drenthe). Voor elke preferente instelling is beschreven:

1. aan hoeveel en welke soort instellingen zij ondersteuning geeft,
2. welke criteria voor ondersteuning zij hanteert,
3. welke vormen van ondersteuning zij verleent en over welke onderwerpen .

De ervaringen van de preferente instellingen met de verleende ondersteuning aan de geselecteerde kleine instellingen komen in hoofdstuk 4 aan de orde.

Zorgbelang Drenthe (voorheen RPCP Drenthe)

Zorgbelang is de organisatie die opkomt voor de belangen van alle Drentse zorgvragers. Participanten in Zorgbelang zijn onder andere Stichting Bonden van Ouderen Drenthe (SBO), Vereniging Sociaal Drenthe (VSD) en Vereniging voor Zorg en Welzijn Drenthe (ZoWel).

Zorgbelang doet aan collectieve belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding, ondersteuning van patiënten, cliënten en consumenten, versterking van de positie van de individuele zorggebruiker en cliënt en bevorderen van de kwaliteit van het zorgaanbod.

Als criterium voor ondersteuning geldt dat ondersteuning alleen aan de zes aangesloten lidorganisaties/verenigingen (incl. platform vrouwen 50+) wordt verleend. Zorgbelang stimuleert/begeleidt het proces van onderlinge samenwerking tussen de participanten. De verleende ondersteuning bestaat uit organisatorische ondersteuning, adviseren en bieden van faciliteiten.

Enova

Enova is het emancipatieadviesbureau van Drenthe en staat voor een samenleving waarin iedereen gelijke kansen en mogelijkheden krijgt om mee te doen.

De doelgroepen van de ondersteuning van Enova zijn allochtone en autochtone vrouwenorganisaties en –verenigingen, Drentse Vrouwenraad en alle vrouwen in Drenthe. De ondersteuning is gericht op zes grotere (provinciale afdelingen van landelijke) autochtone vrouwenorganisaties en vele vaak kleinere lokale organisaties van allochtone vrouwen. Enova hanteert voor haar ondersteuning geen specifieke criteria. De ondersteuning die Enova verleent, is grotendeels aanbodgericht en minder vraaggericht van aard. Het gaat bijvoorbeeld om het ontwikkelen van projecten die te groot zijn om opgezet te worden door individuele organisaties maar wel van belang zijn voor deze organisaties. Projecten waar

vrouwenorganisaties van mee kunnen profiteren zijn: de websites Opleidingshuis (www.opleidingshuisdrenthe.nl) en Vrouwenplein Drenthe (www.vrouwenpleindrenthe.nl) en door deelname aan de Beleidsdag. Allochtone vrouwenorganisaties -dit zijn overigens vaak kleinere lokale organisaties- doen minder vaak een beroep op Enova.

STAMM CMO Drenthe

STAMM is het provinciale ontwikkelingsinstituut op het terrein van welzijn en zorg in Drenthe. STAMM heeft als visie dat zij als ontwikkelingsinstituut in principe geen taak heeft bij de ondersteuning van belangenorganisaties in Drenthe. Het komt wel voor dat STAMM op verzoek van de provincie ondersteuning aan deze clubs verleent. Zo verleent STAMM wel ondersteuning aan het Drents Platform Mantelzorg en organisaties die zich bezig houden met maatschappelijk activering (SOMAJ, PGSJ en Katholiek Steunpunt). Dit gaat om vragen rond projecten en de strategische koers. STAMM stelt ook vergaderruimte beschikbaar aan bestuurders van kleine organisaties. Verder vindt er vanaf 2005 ondersteuning van allochtone belangenorganisaties plaats.

Drents Plateau

Drents Plateau zet zich in voor behoud, ontwikkeling en waardering van erfgoed en architectuur in Drenthe. Drents Plateau opereert op vier terreinen: musea, streekgeschiedenis, monumentenzorg en cultuureducatie.

Drents Plateau is een zogenoemde verbonden partij. Dit betekent dat zij uitvoeringsorganisatie voor de provincie is op het gebied van cultuurhistorie en ruimte. In die hoedanigheid kan zij subsidies verstrekken aan kleine culturele instellingen in Drenthe. Daarnaast is zij steunfunctie-instelling op het gebied van cultureel erfgoed. Buiten de cultuureducatie om gaat het om ca. 100 instellingen in Drenthe, waarvoor Drents Plateau ondersteunende werkzaamheden verricht. Drents Plateau hanteert geen criteria voor ondersteuning: in principe kan iedereen een beroep doen op de expertise van Drents Plateau. De provinciaal archeoloog en provinciaal historicus zijn in dienst van Drents Plateau en geven adviezen/inhoudelijke ondersteuning aan kleine culturele instellingen. Via het Monumentenloket wordt ondersteuning geboden aan eigenaren van monumenten.

Kunst & Cultuur Drenthe (K&C)

K&C is het provinciale expertisecentrum op het gebied van de kunsten. Zij houdt zich bezig met kunsteducatie, -participatie en -innovatie.

In de amateurkunstsector verleent K&C vraaggericht inhoudelijke en zakelijke ondersteuning aan amateurverenigingen, professionele gezelschappen en individuele amateur-kunstenaars. Diensten die K&C levert, zijn: informeren en adviseren, bemiddelen, begeleiden bij o.a. aanvragen van subsidies, verzorgen van scholingen aan het kader en creëren van podia. Iedereen is welkom om ondersteuning te vragen mits gerelateerd aan de

amateurkunst. Overigens blijkt dat veel amateurverenigingen geen ondersteuning nodig hebben; alleen als zij iets nieuws willen komen zij bij K&C terecht. K&C werkt met consultants/adviseurs voor de onderdelen dans, toneel, popmuziek en nieuwe media. Zij stimuleert ook de samenwerking/kruisbestuiving tussen amateurs en professionals (via cross-overprojecten, werkplaatsen voor podiumkunsten).

3. Ervaringen van kleine instellingen met ontvangen ondersteuning

In de maanden oktober tot en met december 2008 hebben de onderzoekers twaalf kleine instellingen gesproken. Totaal hebben elf face-to-face interviews en twee telefonische interviews plaatsgevonden. Uit de gesprekken met drie instellingen, Molenstichting, Bond Heemschut en Drentse Volksalmanak werd duidelijk dat deze instellingen nog hetzelfde doorlopende subsidiebedrag ontvangen als voor 2004. In de analyse is ervoor gekozen om deze drie instellingen apart te beschrijven omdat zij niet beïnvloed zijn door het wegvallen van de subsidie. In dit hoofdstuk zal eerst worden ingegaan op de gevolgen van het wegvallen of verminderen van de provinciale subsidie. Vervolgens komen de onderzoeksvragen aan de orde of kleine instellingen op de hoogte zijn van de mogelijkheid van ondersteuning door preferente instellingen, of zij gebruik maken van deze ondersteuning en wat hun ervaringen en tevredenheid ermee zijn en wat eventuele redenen zijn voor niet-gebruik.

Gevolgen van het wegvallen/verminderen van de subsidie

Drie van de negen kleine instellingen die na 2004 geen subsidie of een verminderd subsidiebedrag ontvingen, gaven aan dat ze hun werkzaamheden anders moeten organiseren. Dat betekent dat voorheen betaalde administratieve krachten of trainers moesten stoppen of als vrijwilliger verder hun werkzaamheden doen. Dit geldt voor Volksdans Drenthe, NBvP Vrouwen van Nu en Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging. Voor Stichting Gered Gereedschap betekent het verdwijnen van de subsidie dat zij moet interen op het eigen vermogen. Volksdans Drenthe en Drentse Vrouwenraad verwachten over enkele jaren te moeten stoppen met hun activiteiten. Lokale afdelingen van PCOB en Passage hebben de weg gevonden naar andere subsidieverstrekkingen zoals gemeenten of fondsen.

Twee van de drie kleine instellingen met een doorlopende provinciale subsidie (Bond Heemschut, Nieuwe Drentse Volksalmanak) geven expliciet aan dat zij verwachten hun werkzaamheden te moeten beëindigen als de subsidie zou stoppen.

Beroep op ondersteuning preferente instellingen

Alle geïnterviewde kleine instellingen met uitzondering van Gered Gereedschap zijn op de hoogte van de ondersteuning die door preferente instellingen wordt verleend en hebben hun weg gevonden naar een preferente instelling voor ondersteuning. De drie ouderenbonden kunnen sinds 2004 alleen in SBO-verband, niet langer individueel, gebruik maken van ondersteuning van Zorgbelang Drenthe.

De meest voorkomende vorm van ondersteuning is facilitaire ondersteuning, dat betekent het bieden van voorzieningen bij de preferente instelling zelf. Met uitzondering van Vrouwen van Nu en Passage hebben zes kleine instellingen een postadres bij de preferente instelling of ze kunnen gebruik maken van kopieer-, koffie/thee faciliteiten en eventueel (tegen betaling) vergaderruimte. Vier van de acht organisaties krijgen advies bij het aanvragen van projectsubsidies. Alleen de drie ouderenbonden kunnen gebruik maken van secretariële ondersteuning (onder andere het maken van notulen) en organisatorische ondersteuning in SBO-verband.

De drie kleine instellingen met een doorlopende provinciale subsidie hebben ook facilitaire ondersteuning van Drents Plateau ontvangen. De stichting Drentse Volksalmanak krijgt ook adviezen van medewerkers van Drents Plateau.

Tevredenheid over ontvangen ondersteuning

Over de verleende ondersteuning zijn vier van de acht kleine instellingen, zonder subsidie of met verminderde subsidie, tevreden. Twee instellingen, ANBO en Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging, zijn ontevreden over de ondersteuning, die ze hebben ontvangen. Twee instellingen, NBvP Vrouwen van Nu en Volksdans Drenthe geven aan deels ontevreden te zijn. Zij missen nog een bepaalde vorm van ondersteuning. Zoals aangegeven heeft stichting Gered Gereedschap geen beroep gedaan op ondersteuning (zie tabel 3.1). De drie ouderenbonden en Stichting Volksdans Drenthe vinden de omvang van de ontvangen ondersteuning in uren per week (te) beperkt.

Twee van de drie kleine instellingen met een doorlopende provinciale subsidie zijn tevreden over de verleende ondersteuning door Drents Plateau. Molenstichting Drenthe is niet tevreden over de ondersteuning en vindt de omvang van de ondersteuning in uren te beperkt.

Tabel 3.1 Tevredenheid over ondersteuning bij geïnterviewde instellingen

Kleine instelling	Preferente Instelling	Soort ondersteuning	Mate van tevredenheid	Ondersteuning gemist	Opmerking
KBO Drenthe	Zorgbelang	F/ P/ AO	Tevreden		
PCOB Drenthe	Zorgbelang	F/ P/ AO	Tevreden		
Drentse Vrouwenraad	Enova	F/ Advies	Tevreden	kadertrainingen bestuur	
Drents centrum voor Amateurtheater	Kunst&Cultuur	F/ P	Tevreden		Gestopt
Nieuwe Drentse Volksalmanak	Drents Plateau	F/ Advies	Tevreden		Doorlopende subsidie
Bond Heemschut	Drents Plateau	F	Tevreden		Doorlopende subsidie
De Molenstichting Drenthe	Drents Plateau	F	Niet tevreden	administratief, secretariaat, beleid	Doorlopende subsidie
Passage Chr. Maatschappelijke Vrouwenbeweging	Enova	Brede projecten	Niet tevreden	inzicht in geldstromen	
ANBO Drenthe	Zorgbelang	F/ AO	Niet tevreden	Inhoudelijk beleidsmatig	
NBvP, Vrouwen van Nu Drenthe	Enova	Brede projecten	Deels niet tevreden	vraaggerichte ondersteuning	
St. Volksdans Drenthe	Kunst&Cultuur	F/ P	Deels niet tevreden	administratieve ondersteuning	
St. Gered Gereedschap	nvt	geen	nvt	nvt	

Toelichting afkortingen: F=facilitaire ondersteuning, P=ondersteuning bij projecten, AO= administratieve ondersteuning

De drie instellingen die ontevreden zijn, hebben ondersteuning gekregen bij drie verschillende preferente instellingen. Een even groot aantal instellingen heeft de ondersteuning van deze preferente instellingen juist als positief ervaren. Dit wijst erop dat de ontevredenheid over de ondersteuning niet direct gebonden is aan de preferente instelling. De drie instellingen die ontevreden zijn, hebben verschillende vormen van ondersteuning gemist. ANBO Drenthe mist inhoudelijke, beleidsmatige ondersteuning. Molenstichting Drenthe heeft naast beleidsmatige ook administratieve en secretariële ondersteuning gemist. Passage mist niet een bepaalde vorm van ondersteuning, maar juist inzicht in wat er met het provinciale subsidiegeld is gedaan. De twee instellingen die deels ontevreden zijn, geven aan vraaggerichte (NBvP Vrouwen van Nu) of administratieve ondersteuning (Volksdans Drenthe) te missen.

Algemene opmerkingen

Een aantal kleine instellingen maakt zich zorgen over de toekomstige overheveling van de ondersteuningstaak van provinciale belangenorganisaties van provincie naar gemeenten. Dit zou betekenen dat de provinciale organisaties voor ondersteuning of aanvragen van subsidies bij de twaalf gemeenten langs moeten. Zij willen dat hier vanuit de provincie aandacht aan wordt besteed. Een ander probleem, dat kleine instellingen signaleren, is de voorfinanciering van projecten. Zij kunnen niet zelf het geld voor projecten inbrengen. Los van hun ervaringen met subsidiëring en ondersteuning ervaren kleine vrijwilligersinstellingen een hoge bestuurlijke druk. Nieuwe bestuursleden zijn moeilijk te krijgen. Door de toenemende vergrijzing van besturen en tevens de verminderde provinciale steun, wordt dit als een dreigend probleem gezien voor het overleven van een aantal instellingen.

4. Ervaringen van preferente instellingen met verleende ondersteuning

In dit hoofdstuk staat de laatste onderzoeksvraag centraal: wat is de ervaring van preferente instellingen met de verleende ondersteuning aan de kleine instellingen. De resultaten zijn beschreven vanuit de invalshoek van de preferente instelling. STAMM CMO Drenthe ontbreekt in dit overzicht omdat zij geen ondersteuning heeft verleend aan één of meer van de kleine instellingen uit de onderzoeksgroep.

Zorgbelang

Ervaringen met ouderenbonden

Tot 2004 verleende RPCP/Zorgbelang advies en organisatorische ondersteuning (voor 32 uur per week) aan de drie provinciale ouderenbonden ANBO, KBO, PCOB. Na 2004 vindt deze ondersteuning alleen plaats voor de Stichting Bonden van Ouderen. De omvang van de ondersteunende werkzaamheden is verlaagd naar 4 uur per week. Verder kan SBO gebruik maken van de faciliteiten bij Zorgbelang als participant in Zorgbelang. Met de afzonderlijke drie ouderenbonden zijn geen rechtstreekse contacten meer. De medewerker van Zorgbelang geeft aan dat het wegvallen van de provinciale subsidie en het verminderen van het aantal uren ondersteuning geen invloed heeft gehad op de relatie met de ouderenbonden.

Enova

Ervaringen met vrouwenorganisaties

Per 1 januari 2003 is de ondersteuning van op provinciaal niveau werkende vrouwenorganisaties ondergebracht bij Enova en is de subsidierelatie van de provincie met deze vrouwenorganisaties beëindigd. Het prestatiebudget van Enova is met hetzelfde bedrag verhoogd als de som van de subsidies die de vrouwenorganisaties ontvingen. Deze vrouwenorganisaties krijgen geen verantwoording van Enova over de wijze waarop de financiering van de projecten Opleidingshuis, Vrouwenplein en Beleidsdag plaatsvindt. Bij Enova merkt men dat de vrouwenorganisaties in het algemeen de verandering van de subsidiesystematiek zien als het afpakken van 'hun' geld. Enova ondersteunt deze organisaties door hen te informeren over beleidsbepalende zaken (sociale agenda) en door grote projecten (zoals eerder genoemd) te initiëren. Dit geldt met name voor NBvP Vrouwen van Nu en Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging. Over de Drentse Vrouwenraad is Enova van mening dat het op dit moment te weinig bestuurlijke capaciteit heeft om te overleven. Enova wil in de komende jaren meer vraaggericht gaan werken.

Drents Plateau

Ervaringen met monumentenorganisaties/Drentse Volksalmanak

Drents Plateau geeft aan, naast facilitaire ondersteuning, deskundigheidsbevordering en adviseren over aanvragen van subsidies, geen capaciteit te hebben om gespecialiseerde ondersteuning voor het indienen van projectsubsidies te verlenen. Drents Plateau is op de hoogte dat de kleine instellingen dit zouden willen. Voor het Jaar van de Molens heeft Drents Plateau een uitzondering gemaakt: zij heeft expertise ingezet evenals secretariële en administratieve ondersteuning. De ervaringen met Bond Heemschut, Molenstichting Drenthe en Nieuwe Drentse Volksalmanak zijn goed. Drents Plateau maakt zich wel zorgen over de vergrijzing van de besturen van vrijwilligersorganisaties. Ook ontbreekt het kleine instellingen aan organisatiekracht en de mogelijkheid om projecten voor te financieren. Hier zou volgens Drents Plateau een oplossing voor moeten komen. Drents Plateau ervaart de dubbele rol als subsidieverstrekker en adviseur als lastig.

Kunst&Cultuur Drenthe

Ervaringen met volksdans en toneel

K&C geeft facilitaire ondersteuning, inhoudelijke ondersteuning via de dansconsulente en begeleiding bij aanvragen en uitvoering van projecten aan Stichting Volksdans Drenthe. K&C vindt dat de kleine instellingen zoals Volksdans Drenthe en de toneelverenigingen het verder zelf moeten doen. Eén van de oorzaken van het ter ziele gaan van het Drents Centrum voor Amateurtheater is dat zij vasthield aan de oude verenigingsstructuur en niet mee ging met nieuwe ontwikkelingen, zoals de theaterwerkplaatsen. Als een nieuwe vorm van belangenbehartiging van toneelverenigingen ontstaat, juicht K&C dit toe.

5. Conclusies

1. De visie en de werkwijze van de vijf preferente instellingen zijn heel verschillend. Dit komt ook tot uiting in het ondersteuningsaanbod naar aantal en soort kleine instellingen.
2. Drie preferente instellingen (Enova, Drents Plateau en K&C Drenthe) geven aan geen specifieke criteria te hanteren voor het verlenen van ondersteuning. STAMM ondersteunt in principe geen belangenorganisaties, tenzij dit op verzoek van de provincie is gebeurd.
3. Geen van de preferente instellingen biedt financieel-administratieve ondersteuning aan kleine organisaties. Zorgbelang biedt als enige instelling secretariële en organisatorische ondersteuning aan de samenwerkende ouderenbonden. Alle preferente instellingen bieden facilitaire ondersteuning en advisering bij het aanvragen van subsidies, al is de invulling van deze vormen van ondersteuning verschillend.
4. Elf van de twaalf kleine instellingen hebben een beroep gedaan op ondersteuning door de preferente instellingen. Gered Gereedschap was niet op de hoogte van de ondersteuning van preferente instellingen.
5. Drie van de negen kleine instellingen zonder subsidie hebben hun werkzaamheden anders moeten organiseren. Voorheen betaalde administratieve krachten of trainers moesten stoppen of deden hun werk voortaan vrijwillig. Twee kleine instellingen zonder subsidie geven aan binnen enkele jaren hun activiteiten te moeten staken. Twee kleine instellingen met een doorlopende provinciale subsidie geven aan te moeten stoppen als de subsidie zou wegvallen.
6. Drie kleine instellingen zijn ontevreden over de ontvangen ondersteuning en twee instellingen deels ontevreden. Het meest wordt beleidsmatige en administratieve ondersteuning genoemd als vorm van ondersteuning die wordt gemist.
7. De preferente instellingen geven aan de afgelopen vier jaar de geselecteerde elf kleine instellingen te hebben ondersteund. Zorgbelang heeft geen rechtstreekse contacten meer met de ouderenbonden, alleen met de SBO. Bij Enova en Drents Plateau is bekend dat de betreffende kleine instellingen een andere vorm van ondersteuning zouden wensen.

Kunst & Cultuur vindt dat de kleine instellingen naast de verleende facilitaire en inhoudelijke ondersteuning het verder zelf moeten doen.

8. Als algemene problemen/bedreigingen van de kleine instellingen worden genoemd:
- het ontbreken van voldoende organisatiekracht
 - het ontbreken van financiële middelen om projecten voor te financieren
 - het ervaren van hoge bestuurlijke druk
 - de toenemende vergrijzing van de besturen
 - de overheveling van de provinciale ondersteuningstaak van belangengroepen naar de gemeenten.

Geraadpleegde bronnen

Provincie Drenthe (2004). *Contourennota Cultuur, Welzijn en Zorg: Mensen in het middelpunt, Provinciale sociale agenda 2005-2008*. Assen.

Provincie Drenthe (2005). *De kunst van het combineren, cultuurnota provincie Drenthe 2005-2008*. Assen.

Bureau Advies Research Training (ART) (2005). *Vitamine C voor de kleine K. Rapport van een onderzoek naar ondersteuning van amateurkunst in de provincie Drenthe*. Assen: Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg.

Kok, W. (2001). *www.vrouwenorganisaties/drenthe.nl Een onderzoek naar de rol van vrouwenorganisaties nu en na 2000*. Assen: STAMM CMO Drenthe.

Provincie Drenthe (2006). *Productenrealisatie 2005*. Assen.

Provincie Drenthe (2008). *Productenrealisatie 2007*. Assen.

Enova: Programma van eisen 2007
Werkplannen 2005 en 2008
Jaaroverzichten 2006 en 2007

STAMM CMO Drenthe: Programma van eisen 2007
Meerjarenbeleidsplan 2005-2008
Jaarplannen 2006, 2007 en 2008
Jaarbericht 2006

Zorgbelang/ RPCP: Programma van eisen 2007 en 2008
Strategisch beleidsplan 2006-2010
Werkplan 2008
Jaarverslag 2007

Drents Plateau: Programma van eisen 2009
Jaarverslagen 2006 en 2007

Kunst & Cultuur Drenthe: Werkplannen 2007 en 2008
Jaarverslag 2007

Stichting Volksdans Drenthe, jaarverslag 2007

Bond Heemschut, jaarverslag 2007

PCOB. De PCOB in beweging. Van woorden naar daden. Apeldoorn 2008.

Bijlagen

1. Vaststelling onderzoeksgroep en selectie preferente instellingen

Inleiding

In het voorstel “onderzoek ondersteuningsmogelijkheden van kleine instellingen op CWZ-terrein” van 4 juni 2008 is aangegeven dat de onderzoeksgroep nader bepaald moest worden. De onderzoeksgroep is een selectie uit het bestand van kleine instellingen die in het kader van ASV 2004 geen prestatiesubsidie meer ontvangen. Daarbij is aangegeven dat de klankbordgroep OCWZ van de statencommissie CW uiteindelijk besluit welke kleine instellingen tot de onderzoeksgroep horen en over welke preferente instellingen informatie wordt ingewonnen. In deze bijlage zal ingegaan worden op de gevolgde procedure voor het vaststellen van de onderzoeksgroep en de selectie van preferente instellingen.

Werkwijze

Om tot een selectie te komen van de kleine instellingen heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Eerst zijn alle kleine instellingen geïnventariseerd, die in Mensen in het Middelpunt, sociale agenda 2005-2008 en Kunst van het Combineren, cultuurnota 2005-2008 vermeld staan. Het gaat om kleine instellingen, die voor 2004 als een budgetinstelling of overige instelling werden aangemerkt en subsidie van de provincie ontvingen. In de periode 2005-2008 ontvangen zij geen prestatiesubsidie per boekjaar meer. Wel kunnen zij een waarderingssubsidie ontvangen. Hierbij zijn nieuwe instellingen, die voor het eerst een aanvraag voor subsidie hadden ingediend, buiten beschouwing gelaten. Dit heeft geresulteerd in een lijst van 25 instellingen (zie bijlage 2).

Vervolgens is de lijst voorgelegd aan de provinciaal ambtenaar belast met de afhandeling van subsidieverzoeken op het terrein van cultuur en welzijn. Dit resulteerde in een correctie op de lijst. Zeven instellingen bleken nog wel een prestatiesubsidie per boekjaar te ontvangen. Verder ontvingen vijf instellingen een doorgaande waarderingssubsidie per boekjaar. Uit praktische overwegingen en omdat aannemelijk is dat deze laatste groep bij een gelijkblijvend subsidiebedrag niet direct de financiële noodzaak heeft om zijn werkzaamheden anders te organiseren, is deze groep ook buiten beschouwing gelaten. Deze correctie heeft geresulteerd in een lijst van dertien instellingen³, die in de periode 2005-2008 een aflopende waarderingssubsidie naar nul ontvingen. Van deze groep wordt aangenomen dat zij tengevolge van de afbouw van de subsidie hun werkzaamheden anders moeten organiseren en daarbij al dan niet een beroep zullen doen op ondersteuning door preferente instellingen. Vervolgens is als onderdeel van het onderzoek de stand van zaken met de

³ Tijdens het interview met de heer Reijers, directeur van Drents Plateau, kwam naar voren dat drie kleine instellingen in de periode 2005-2008 nog wel elk jaar een gelijk bedrag aan waarderingssubsidie hebben ontvangen. Deze subsidie is dus niet afgebouwd.

Klankbordgroep OCWZ doorgenomen. Zij hebben toen besloten dat dit de onderzoeksgroep wordt.

A.1 Kleine instellingen zonder prestatiesubsidie en met afbouw van de waarderingssubsidie per boekjaar

Vrijwilligersorganisaties zonder prestatiesubsidie per boekjaar en afbouw waarderingssubsidie per boekjaar

Naam instelling	Beleidssterrein	Preferente instelling	Opmerking
1 ANBO	Welzijn	Zorgbelang	
2 KBO Drenthe	Welzijn	Zorgbelang	
3 PCOB Drenthe	Welzijn	Zorgbelang	
4 NBvP, Vrouwen van Nu Drenthe	Welzijn	Enova	
5 Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging	Welzijn	Enova	
6 Drentse Vrouwenraad	Welzijn	Enova	
7 COC afdeling Drenthe	Welzijn	Zorgbelang	geen bestuur
8 Prov. Cie. Vrouwen Wereldwijd	Welzijn	I2D, nu STAMM CMO	opgeheven
9 Regionale Groep wereldwinkels Groningen/ Drenthe	Welzijn	I2D, nu STAMM CMO	geen bestuur
10 St. Gered Gereedschap	Welzijn	geen	
11 De Molenstichting Drenthe	Cultuur	Drents Plateau	
12 St. Nieuwe Drentse Volksalmanak	Cultuur	Drents Plateau	
13 Bond Heemschut	Cultuur	Drents Plateau	
14 Drents centrum voor Amateurtheater	Cultuur	Kunst en Cultuur	opgeheven, wel intervi
15 Volksdans Drenthe	Cultuur	Kunst en Cultuur	

Toelichting: Die organisaties zijn geselecteerd die geen prestatiesubsidie per boekjaar ontvangen in het kader van ASV 2004. Een deel van de instellingen ontvangt wel een waarderingssubsidie per boekjaar, maar deze wordt afgebouwd naar 0%.

Naar aanleiding van de interviewrondes onder de kleine instellingen en preferente instellingen is een tweetal kleine instellingen aan de lijst van dertien toegevoegd (zie tabel A.1). Het gaat om Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging, gewest Drenthe en de Drentse Vrouwenraad. Bij twee instellingen, Regionale Groep wereldwinkels Groningen/Drenthe en COC afdeling Drenthe, waren de bestuursleden in Drenthe niet traceerbaar. Twee andere instellingen, Provinciale Commissie Vrouwen Wereldwijd en Drents centrum voor Amateurtheater, bestonden niet langer. Met het Drents Centrum voor Amateurtheater heeft alsnog een interview kunnen plaatsvinden met de oud-voorzitter. In totaal hebben de onderzoekers twaalf kleine instellingen gesproken.

Vervolgens is de lijst opgemaakt van de preferente instellingen, waarvan bekend is dat ze ondersteuning verlenen of die in aanmerking komen om ondersteuning te verlenen aan de geselecteerde kleine instellingen.

2. Overzicht 25 instellingen

Naam instelling	voor 2004 type instelling : soort subsidie:			Beleidssterrein	Filtering ja/
1 ANBO	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
2 KBO Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
3 PCOB Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
4 COS Drenthe, mondiale bewustwording	budget	prestatie per boekjaar	afgebouwd	W	nee
5 COC afd. Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
6 Hervormde Stichting SOMAJ	budget	prestatie per boekjaar	afgebouwd	W	nee
7 Humanitas distr. Noord	budget	prestatie per boekjaar	afgebouwd	W	nee
8 Jongerenraad Drenthe	overige	waardering per boekjaar	doorlopend	W	nee
9 Katholiek Steunpunt Drenthe	budget	prestatie per boekjaar	afgebouwd	W	nee
10 NBvP, Vrouwen van Nu Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
11 Prov. Cie. Vrouwen Wereldwijd NBvPV	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
12 Provinciaal Gereformeerd Centrum voor Samenlevingsopbouw en Jeugd	budget	prestatie per boekjaar	afgebouwd	W	nee
13 Regionale Groep wereldwinkels Groningen/ Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
14 St. Dorpshuizen Drenthe	n.b. (budget)	prestatie per boekjaar	doorlopend	W	nee
15 St. Welzijn Doven	overige	waardering per boekjaar	doorlopend	W	nee
16 St. Paardrijden Gehandicapten Westerbork	budget	prestatie per boekjaar	doorlopend 100%	W	nee
17 St. Gered Gereedschap	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	W	ja
18 Werkgroep seniorenzomerschool	overige	waardering per boekjaar	doorlopend	W	nee
19 De Molenstichting Drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	C	ja
20 St. Nieuwe Drentse Volksmanak	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	C	ja
21 Vrouwentoneel Erica	overige	waardering per boekjaar	doorlopend	C	nee
22 Bond Heemschut	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	C	ja
23 Dr centrum voor Amateurtheater	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	C	ja
24 Volksdans drenthe	overige	waardering per boekjaar	afgebouwd	C	ja
25 Drentse Historische Vereniging	overige	waardering per boekjaar	doorlopend	C	nee

Toelichting: selectie betreft instellingen uit MIM/ KvhC zonder prestatiesubsidie per boekjaar in de beleidsperiode 2005-2008
filtering op basis van informatie over soort subsidie en wel of niet doorlopend

W= welzijn
C= cultuur

bron: Onderzoeksbureau CWZ/ afdeling MO

Bijlage 3

Lijst van geïnterviewde personen van preferente en kleine instellingen

Kunst en Cultuur Drenthe	mw. M. Vegt en dhr.J. de Noord
Drents Plateau	dhr. O. Reijers
Stamm	mw. L. Ruijgers
Enova	mw. O. Gopal
Zorgbelang Drenthe	mw. H. Hollander
ANBO Drenthe	dhr. D. Appeldoorn, mw. I. Huisman-Holmersma
NBvP	mw. A. Bruins Slot
	mw. J. Bruins-Bennink
	mw. H. Steenge
Stichting Gered Gereedschap	mw. G. Muller
De Molenstichting Drenthe	dhr. T. van der Horn
Bond Heemschut	dhr. W. Feenstra
KBO Drenthe	dhr. H.J. ten Broeke
PCOB Drenthe	dhr. L.J. ter Haar/ dhr. Breukelman
Passage Christelijk Maatschappelijke	mw. G. Hagedoorn, mw. R. Kamps,
Vrouwenbeweging	mw. M. Oosterhof
Drentse Vrouwenraad	mw. J. van Goor, mw. Hunse
St. Nieuwe Drentse Volksalmanak	dhr. D.Huizing, dhr. M.Gerding
Drents centrum voor Amateurtheater	mw. M. van Raalte
St. Volksdans Drenthe	mw. L. Vereijken

Ondersteuning van kleine instellingen CWZ
in de periode 2005-2008 (bijlagenrapport)
verslagen van interviews preferente instellingen en kleine
instellingen CWZ

Colofon:

Onderzoek en rapportage: drs. H. Parker Brady en drs. E. Lange

Met medewerking van: H. Plat-Lieben

Uitgave: Provincie Drenthe
Bestuurscommissie OCWZ
Postbus 122
9400 AC Assen

Kenmerk: 08.040a/32000118.06/HPB/HL

Datum: december 2008

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2008, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Inhoud

Interviews preferente instellingen

Kunst&Cultuur Drenthe

Drents Plateau

STAMM CMO Drenthe

Enova

Zorgbelang Drenthe

Interviews kleine instellingen

ANBO Drenthe

NBvP Vrouwen van Nu

Stichting Gered Gereedschap

Molenstichting Drenthe

Bond Heemschut

KBO Drenthe

PCOB Drenthe

Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging

Drentse Vrouwenraad

St. Nieuwe Drentse Volksalmanak

Drents centrum voor Amateurtheater

St. Volksdans Drenthe

Interviews preferente instellingen

Interview met dhr. J. de Noord, directeur en mw. M. Vegt, coördinator Kunst ter Plekke van Kunst&Cultuur Drenthe op 29 september 2008

- K&C Drenthe verleent in de amateurkunstsector op verzoek inhoudelijke en zakelijke ondersteuning aan verenigingen en individuele kunstbeoefenaars. Er zijn ook veel organisaties die geen ondersteuning nodig hebben. Als zij wat meer willen dan komen ze bij K&C terecht, o.a. hulp bij het aanvragen van subsidies, voeren van PR, vinden van samenwerkingspartners en podia en inhoudelijk versterken van hun producten. Ze kunnen met hun vragen veelal niet bij gemeenten terecht omdat de ondersteuning op gemeentelijk niveau georganiseerd is. K&C neemt een onafhankelijke positie in de sector in en concurreert niet met gemeenten. K&C heeft een andere positie dan muziekscholen, die een belang hebben (hoe zorg ik dat ik mijn leerlingen houd).
- Iedereen is welkom om ondersteuning te vragen mits gerelateerd aan amateurkunst. K & C richt zich op kwaliteitsverbetering van de sector als geheel. Diensten die K&C levert zijn o.a.: informeren, adviseren, bemiddelen, begeleiden en aanbieden van trainingen. Zij levert deze diensten conform het programma van eisen van de provincie. Bij het organiseren van trainingen zal om een niet-kostendekkende kleine bijdrage worden gevraagd. K&C kijkt ook waar witte vlekken zijn in Drenthe en ontwikkelt daar een aanbod voor onder de voorwaarde dat lokale instellingen dat op termijn overnemen.
- K&C heeft de afgelopen jaren een marktkorting van 7% opgelegd gekregen. De provincie wil toe naar 40% marktkorting, maar als dit doorgaat zal volgens de heer De Noord het deel wat uit de markt gehaald wordt volledig opdrogen.
- K&C werkt op het terrein van de cultuureducatie samen met Drents Plateau. In 2007 vond er samenwerking plaats in het kader van het Jaar van de Molen.
- Ondersteuning van Stichting Volksdans en Drents Centrum voor Amateurtoneel:
 1. K&C biedt facilitaire ondersteuning aan Stichting Volksdans: zij kunnen gebruik maken van archief, postbus en baliediensten bij K&C. Ook krijgen zij ondersteuning bij projecten (opzetten, subsidie aanvragen, uitvoeren). De dansconsulent in dienst van K&C ondersteunt de Stichting Volksdans via mail, telefoon e.d. De stichting heeft zitting in de klankbordgroep Dans, die de dansconsulent van info over nieuwe ontwikkelingen voorziet. Verder organiseert K&C ook podia voor dansers, zoals de Dansontmoeting. K&C adviseert ook bij de verbreding van het werkveld. Bij dit alles moeten deze organisaties het zelf doen. K&C constateert ook problemen bij de voorfinanciering van projecten door deze vrijwilligersorganisaties. In de vorige eeuw werd nog wel administratieve ondersteuning verleend aan St. Volksdans, maar dat gebeurt niet meer voor clubs die zich bezighouden met belangenbehartiging.
 2. Het Drents Centrum voor Amateurtoneel is ter ziele. Er was geen bestuur meer. Een doorstart is mislukt. Hiervoor spelen meerdere factoren. Eén van de factoren is dat het DCA als belangenbehartiger, vasthield aan de oude verenigingsstructuur en niet mee ging met de tijd. Ze hebben niet ingespeeld op de ontwikkeling van onder andere theaterwerkplaatsen. De heer De Noord zou het wel goed vinden als er een nieuwe vorm van belangenbehartiging ontstaat. Maar de toneelverenigingen moeten het wel zelf doen.

Interview met dhr. O. Reijers, directeur Drents Plateau op 17 september 2008

- Drents Plateau zet zich in voor behoud, ontwikkeling en waardering van erfgoed en architectuur in Drenthe.
- Drents Plateau hanteert geen criteria voor ondersteuning. In principe kan iedereen in eerste instantie een beroep doen op de expertise van Drents Plateau. Naast vaste relaties kunnen ook nieuwe instellingen of particulieren een beroep doen op de loketfunctie van DP. In veel van deze gevallen is de rol van DP doorverwijzer.
- DP werkt op een aantal terreinen. Eén hiervan is die van musea. DP heeft een museumconsulent in dienst waar zo'n 45 musea terecht kunnen voor inhoudelijke en organisatorische vragen en vragen over het publieksbereik. Ook wordt veel advies gegeven over subsidies. Een ander onderwerp waarop DP ondersteuning geeft is streekgeschiedenis. Zo'n 40 à 50 historische verenigingen kunnen inhoudelijk advies inwinnen bij een historicus van DP. Daarnaast zorgt DP voor het leggen van de nodige dwarsverbanden en het maken van een inhoudelijke verdiepingsslag.
- Ook de ondersteuning van monumentenorganisaties (ca. 10-12) wordt door/m.b.v. DP uitgevoerd. De ondersteuning vindt vaak plaats in de zin van facilitering van vergaderlocaties, postadressen etc. Daarnaast heeft DP een platform en monumentenloket opgericht voor deze instellingen. Een andere tak van sport van DP is die van educatie richting het onderwijs. Het gaat dan vooral om educatie van de eigen culturele omgeving van de school/het kind.
- Alle ruim 100 bovenstaande instellingen weten de weg naar DP prima te vinden. De mate waarin ze worden ondersteund is afhankelijk van een aantal factoren. Ten eerste is dit op basis van het programma van eisen van de provincie. Daarnaast speelt ook de van oudsher gegroeide samenwerking een rol. DP geeft ook advies bij het opstellen van subsidieverzoeken. Dit beperkt zich in principe slechts tot 'het op weg helpen'. De gespecialiseerde ondersteuning voor het indienen van projectsubsidies gebeurt slechts sporadisch. Een subsidieaanvraag kost gauw 16 uur. Hier heeft DP geen capaciteit voor. Een voorbeeld waarbij DP deze rol wel op zich nam en daarbij ook grotendeels de uitvoering van het project over heeft genomen is 'het jaar van de Molen 2007'.
- Volgens dhr. Reijers werkt de systematiek waarbij projectsubsidies worden verleend niet goed. En wel om 2 redenen. Ten eerste ontbreekt het kleine instellingen aan organisatiekracht. Belangrijker nog is de tweede reden. Kleine instellingen hebben geen middelen om grotere projecten te kunnen voorfinancieren. Dit is wel een vereiste bij de huidige subsidiesystematiek. Daarmee betekent projectfinanciering de doodsteek voor heel veel (grotere) projecten en kleine instellingen. Hier moet een oplossing voor komen. Een mogelijke oplossing is het maken van een provinciale 'pot' waaruit facturen direct betaald kunnen worden.
- Andere zaken die op dit moment spelen: DP maakt zich zorgen om de vergrijzing van veel besturen. Vraag is of en wat DP hieraan kan doen. Daarnaast speelt DP met

het idee dat het graag wat actiever zou kunnen werken. In de zin dat het graag wat meer voor het hele veld zou willen betekenen.

- De ervaring met Bond Heemschut, Molenstichting Drenthe en de Nieuwe Drentse Volksalmanak is dat deze drie instellingen DP prima weten te vinden. De opgedane ervaringen met deze instellingen zijn goed.

Met name op faciliterend terrein geeft DP de nodige ondersteuning. Het unieke aan deze drie instellingen is dat dit de enige zijn waarbij de financiering via DP loopt. DP fungeert als het ware als doorgeefluik van de provincie. Voorheen kregen deze instellingen rechtstreeks van de provincie hun geld. Lastigheid hierbij is dat DP in dit verband af en toe met dubbele petten zit. Ten eerste zijn ze adviseur, ten tweede subsidieverstrekker. Aan de toegekende subsidiebedragen is tot op heden niets veranderd. De verandering van subsidiestroom betekent wel een verhoogde administratiedruk voor DP, hier staat een verlichting voor de provincie tegenover. Daar komt bij dat ook de instellingen zelf een verhoogde lastendruk hebben doordat zij zelf verantwoordelijk zijn voor bijvoorbeeld de financiële administratie en secretariële ondersteuning. Voorheen nam de provincie deze taak op zich.

Met stichting het Drents Monument heeft DP nooit een financiële relatie gehad. Wel werd een secretaresse beschikbaar gesteld. De uren van de secretaresse werden door de provincie gefinancierd. Met de nieuwe cultuurnota verviel deze financiering van de provincie en dus ook de secretariële ondersteuning van DP aan Drents Monument.

Opmerkingen per instelling:

- De Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak geeft de Drentse Volksalmanak uit. Medewerkers van DP hebben vanuit hun functie (provinciaal historicus en archeoloog) zitting in de redactie. De provincie financiert de Drentse Volksalmanak via de subsidie aan DP met een bedrag van € 6.000.
- DP zit met St. Nieuwe Drentse Volksalmanak in de redactie van de Drentse Volksalmanak. Deze uitgave heeft een vernieuwingsslag qua layout gemaakt. Voorwaarde voor financiering van de provincie hierbij was ondermeer dat de oplage van de uitgave met 10% zal stijgen.
- Molenstichting Drenthe. De organisatie van het project Jaar van de Molens konden zij niet alleen af qua mankracht en financiering. DP heeft expertise ingezet evenals secretariële en administratieve ondersteuning.
- Provinciale afdeling Bond Heemschut is partner in het Monumentenloket. Zij kunnen voor huisvesting en postadres gebruik maken van DP. Ook bij het zoeken naar nieuwe bestemmingen voor leegstaande monumenten wordt Bond Heemschut betrokken.

DP subsidieert namens de provincie daarnaast de volgende instellingen / bedragen:

Molenstichting Drenthe:

- Bijdrage uitgave Stellingnieuws € 2.617
- Draaipremieregeling molens € 9.100

Bond Heemschut

- Bijdrage activiteiten € 2.617

Laatste opmerking van dhr. Reijers: provincie verzin een oplossing voor de voorfinanciering!

Interview met mw. L. Ruijgers, directeur STAMM CMO Drenthe op 24 sept. 2008

Algemeen

- STAMM CMO vindt dat zij als ontwikkelingsinstituut in principe geen taak heeft bij de ondersteuning van belangenorganisaties in Drenthe. Het gros van de geselecteerde instellingen doet aan belangbehartiging. Bij de uitvoering van projecten komt STAMM CMO deze organisaties wel tegen. Organisaties die belangen behartigen, zijn volgens mw. Ruijgers niet altijd vernieuwend bezig; dit past niet in de visie van STAMM CMO.
- Het komt wel voor dat de provincie STAMM CMO vraagt ondersteuning te verlenen aan deze clubs. Een voorbeeld is het Drents Platform Mantelzorg. STAMM ondersteunt dit platform bij het uitbrengen van een strategische nota en het uitbouwen van hun netwerk. Een ander voorbeeld is een verzoek van de PvdA statenfractie om ondersteuning te verlenen aan de Stichting Drentse Veteranen. STAMM CMO is niet op dit verzoek ingegaan. Volgens mw. Ruijgers moet de provincie voor dit soort ondersteuning betalen. De provincie is niet duidelijk in wat zij verwacht van de ondersteuning. Als zij dit wel helder aangeeft en er een X-budget voor beschikbaar stelt, kunnen bepaalde activiteiten plaatsvinden die maatschappelijk belangrijk worden gevonden. In algemene zin is de communicatie vanuit de provincie over wat zij van STAMM CMO verwacht onduidelijk. Recentelijk ligt er een voorstel vanuit de provincie dat STAMM subsidie door gaat sluisen naar het Drents Platform Informele Zorg. Mw. Ruijgers ziet wel een probleem opdoemen als er met dubbele petten moet worden gewerkt.

Ondersteuning van bepaalde organisaties

- In het verleden heeft STAMM CMO ondersteuning verleend aan de Drentse Vrouwenraad. Dit ging om facilitaire ondersteuning, zoals het beschikbaar stellen van vergaderruimte. Rond 2002/ 2003 is de ondersteuning overgegaan naar Enova.
- De SBO (Samenwerkende Bonden voor Ouderen) zat met ontwikkelingsvragen (nieuwe koers, aantrekkelijker worden voor jonge ouderen) die Zorgbelang niet kon oppakken. Samen met STAMM CMO hebben zij de provincie gevraagd om dit gezamenlijk op te pakken. Dit is gehonoreerd, maar ten gevolge van personele wisselingen in het bestuur van SBO is het project gestopt.
- In het kader van maatschappelijke activering denkt STAMM CMO mee met de organisaties Katholiek Steunpunt, PGSJ en SOMAJ over projecten en de strategische koers. Dit is geen facilitaire ondersteuning. Deze clubs hebben met succes een projectsubsidie aangevraagd.
- In het voorjaar van 2007 heeft STAMM CMO gekeken of zij samenwerking en ondersteuning kon verlenen aan COS Drenthe. Door organisatorische ontwikkelingen (COS Drenthe is uit de landelijke COS gestapt en heet nu MOC) en persoonlijke redenen is deze samenwerking stuk gelopen.
- Mw. Ruijgers is de drie geselecteerde organisaties (St. Gered Gereedschap, Regionale groep Wereldwinkels Groningen/ Drenthe en Prov. Cie. Vrouwen Wereldwijd) niet tegengekomen bij de overdracht van I2D. Zij is niet op de hoogte of er door I2D in het verleden ondersteuning is verleend. De drie organisaties hebben zich ook niet bij STAMM CMO gemeld voor ondersteuning.

Interview met mw. O. Gopal, adviseur van Enova op 30 oktober 2008

Enova is het emancipatie adviesbureau van Drenthe en staat voor een samenleving waarin iedereen gelijke kansen en mogelijkheden krijgt om mee te doen.

Criteria voor ondersteuning aan kleinere instellingen zijn (deels impliciet) verwoord in de gemaakte werkplannen. Deze werkplannen zijn opgesteld op basis van de provinciale sociale agenda.

De ervaring van mw. Gopal is dat met name de autochtone vrouwenorganisaties Enova goed weten te vinden. Hierbij gaat het grotendeels om ondersteuning aan zo'n 6 à 7 grotere (provinciale afdelingen van landelijke) vrouwenorganisaties. Allochtone organisaties -dit zijn overigens vaak kleinere lokale organisaties- doen duidelijk minder vaak een beroep op Enova.

De ondersteuning die Enova verleent is grotendeels aanbod gerelateerd zoals verwoord in het werkplan, en minder vraaggericht van aard. Het gaat bijvoorbeeld om het ontwikkelen van projecten die te groot zijn om opgezet te worden door individuele organisaties maar wel van belang zijn voor deze organisaties. Projecten waar vrouwenorganisaties van mee kunnen profiteren zijn o.a Opleidingshuis, Vrouwenplein en het deelnemen aan het Beleidsdag. Over de DVR is Enova van mening dat het op dit moment te weinig bestuurlijke capaciteit heeft om te overleven.

De provincie krijgt jaarlijks een verantwoording over de ingezette middelen.

Vrouwenorganisaties die tot 2001 nog een eigen subsidie kregen (zoals NBVP ruim €41.211,-, DVR € 10.437,-, NvvH € 1000,- en Passage € 20.211,-) krijgen geen financiële verantwoording van Enova over de gegeven ondersteuning. Wel wordt op beleidsdag teruggeblikt naar de ingezette activiteiten en resultaten vanuit het werkplan.

Vanuit Enova wordt gemerkt dat de vrouwenorganisaties in het algemeen de verandering van de subsidiesystematiek zien als het afpakken van 'hun' geld. Ze proberen deze organisatie zo goed mogelijk te ondersteunen door hen te informeren over beleidsbepalende zaken (sociale agenda) en grote projecten (zoals eerder genoemd) te initiëren. Dit geldt met name voor NBVP, Passage, VVao, NvvH, Vac en Pikim.

Interview met mw. H. Hollander, beleidsmedewerker Zorgbelang Drenthe op 8 oktober 2008

Zorgbelang is de organisatie die opkomt voor alle drentse zorgvragers. Kerntaken zijn:

- Collectieve belangenbehartiging/ beleidsbeïnvloeding;
- Ondersteunen van patiënten, cliënten en consumenten;
- Versterken positie individuele zorggebruiker en cliënt;
- Bevorderen kwaliteit zorgaanbod.

ZoWel, SBO, VSD, Gebruikersplatform GGz, LOC en een adviserende deelnemer (tot 1-1-2009) VG-BelangenPlatform Drenthe zijn participanten van Zorgbelang.

Uitgangspunt in het werk van Zorgbelang is de positie van de patiënten en consumenten en de organisaties die zich daarvoor inzetten.

De ondersteuning van de drie ouderenbonden was oorspronkelijk 32 uur per week. De ondersteuning is vanuit het IVOM verhuisd naar RPCP/Zorgbelang Drenthe. Met integraal beleid binnen Zorgbelang is de ondersteuning teruggebracht naar 4 uur per week. Daarnaast participeren ouderenbonden in projecten van Zorgbelang. Deze ondersteuning wordt verleend aan de later opgerichte SBO (Samenwerkingsverband Bond Ouderen).

De ondersteunende werkzaamheden bestaan uit advies en organiserende activiteiten. Met de drie ouderenbonden heeft Zorgbelang geen rechtstreeks contact meer. Het samenwerkingsverband van Drentse ouderenbonden is hiervoor in de plaats gekomen.

Verder heeft het wegvallen van subsidie aan de drie ouderenbonden geen invloed gehad op de relatie tussen de ouderenbonden en Zorgbelang. Een beroep op ondersteuning door Zorgbelang van de drie ouderenbonden vindt niet plaats. Zorgbelang is van mening dat zij niet de partij is om te bepalen of de ouderenbonden genoeg ondersteund worden. Dat is aan een oordeel van de ouderenbonden zelf.

Interviews kleine instellingen CWZ

Interview met dhr. Appeldoorn en mw. Huisman-Holmersma van ANBO op 27 oktober 2008

ANBO krijgt op dit moment geen enkele subsidie meer van de provincie. Tot enkele jaren geleden was het subsidiebedrag nog zo'n €3000 euro per jaar. Om als ouderenbond nog wel te kunnen rekenen op enige vorm van ondersteuning is de Stichting Bond van Ouderen (SBO) gezamenlijk door de drie Drentse ouderenbonden opgericht. SBO krijgt geen subsidie maar heeft wel recht op ondersteuning van Zorgbelang. Het aantal ondersteunende uren bedraagt 4 uur per week.

De ondersteuning aan SBO bestaat grotendeels uit faciliterende zaken en werkzaamheden als voorbereidingen van vergaderingen en de verslaglegging hiervan. Inhoudelijke, beleidsmatige ondersteuning vindt niet plaats. Dit tot spijt van ANBO/SBO dat gezien het kleine aantal beschikbaar gestelde uren overigens geen verwijten heeft richting de adviseurs van Zorgbelang.

Door deze inhoudelijk beperkte ondersteuning ziet ANBO op dit moment geen enkele reden om SBO nog langer in stand te houden.

ANBO en ook de SBO heeft op dit moment vooral behoefte aan een goede overdracht van het werken met provinciale partners naar gemeentelijke partners. De bond spreekt de hoop en het verzoek richting de provinciale politiek uit om hier de nodige aandacht aan te besteden.

Interview met mw. A. Bruins Slot, mw. J. Bruins-Bennink en mw. H. Steenge van NBvP Vrouwen van nu, afdeling Drenthe op 29 oktober 2008

De NBvP kreeg tot 2004 jaarlijks ruim €41.000 subsidie van de provincie. Van een deel van dit subsidiebedrag werd een professioneel medewerker betaald. Deze medewerker hield zich grotendeels bezig met het (pro-actieve) beleidsmatige werkzaamheden zoals het opzetten van projecten. Veel van deze werkzaamheden gebeuren sinds 2004 niet meer, worden op een andere wijze gedaan of worden gedeeltelijk door vrijwilligers uitgevoerd. Het afbouwen van de subsidie/ondersteuning heeft tot gevolg dat ook werkzaamheden zoals begeleiding van gesprekken, opleiding voor bestuursleden, ondersteuning voor het bestuur niet meer plaats kunnen vinden. De vrees is dat de NBvP de status van gezelligheidsclubje zal krijgen. Vanaf 2003 wordt het subsidiebedrag van €41.000 niet meer verstrekt aan NBvP maar is dit verschoven naar Enova. In plaats hiervan kan de vrouwenorganisatie rekenen op ondersteuning van Enova. Deze ondersteuning vindt voornamelijk plaats op het niveau van grote projecten. Voorbeelden hiervan zijn de website vrouwenplein Drenthe en het Opleidingshuis. Ook verzorgt Enova themabijeenkomsten voor regionale afdelingen van Drentse vrouwenorganisaties waarin aandacht wordt besteed aan belangrijke onderwerpen. Ondanks dat dit prima projecten zijn wordt hiermee niet geheel voldaan aan de wens van NBvP voor ondersteuning op maat. Zij zien liever dat er ook vraaggerichte ondersteuning plaatsvindt.

Overigens waardeert de NBvP het feit dat de directeur van Enova sinds haar aantreden regelmatig contact met NBvP heeft gezocht. Ook het plan van de adviseur van Enova om 1 keer per 2 maanden een vergadering van het provinciaal bestuur bij te wonen, is in goede aarde gevallen bij de NBvP.

Tenslotte meldt de NBvP nog op dat het zaak is dat er op provinciaal niveau aandacht wordt geschonken aan de verschuiving van verantwoordelijkheden van provincie naar gemeenten. NBvP is bang dat deze omslag er voor zal zorgen dat vrouwenbehartiging zal eindigen.

Interview met mw. G. Muller van Stichting Gered Gereedschap op 5 nov. 2008

Stichting Gered Gereedschap is een landelijke vrijwilligersorganisatie die gereedschap inzamelt, opknaapt en op aanvraag verstuurt naar ontwikkelingsprojecten.

De afdeling Drenthe is gevestigd in Emmen. Omdat Stichting Gered Gereedschap een samenwerking heeft met het Dag Activiteiten Centrum (DAC) van de GGZ is een aantal vrijwilligers vanuit de GGZ geworven. In totaal werken circa 10 vrijwilligers meerdere dagdelen per week voor de stichting.

De uitvoering van het provinciale sociale beleid dat vanaf 2004 door de provincie is ingezet (mensen in het middelpunt), betekende een afbouw en uiteindelijk een stop van de provinciale subsidie voor Stichting Gered Gereedschap. Tot 2004 bedroeg deze subsidie zo'n 3000 euro per jaar.

Het wegvallen van de subsidie heeft er toe geleid dat de stichting minder materialen kan inkopen. Hierdoor kan de stichting regelmatig niet aan de vraag naar opgeknapt gereedschappen voldoen. Ook betekent het dat de stichting inteert op het kleine restje eigen vermogen.

Ondersteuning van een preferente instelling heeft tot op heden nooit plaatsgevonden. De Stichting Gered Gereedschap kan ook geen voorbeelden bedenken waarbij deze ondersteuning van belang kan zijn. Grote incidentele projecten worden niet uitgevoerd en de vrijwilligers hebben het druk genoeg met de bestaande werkzaamheden.

Er is wel eens een financieel beroep gedaan op de gemeente Emmen. Hierbij kreeg de stichting echter nul op het rekest. Wel deed de gemeente het advies om subsidie te vragen bij de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking Emmen (WOE). Omdat deze werkgroep echter zelf al moeite heeft om het hoofd boven water te houden, heeft dit niet geleid tot financiële tegemoetkoming.

Interview met dhr. T. van der Horn, secretaris van de Molenstichting Drenthe op 16 oktober 2008

De Drentse Molenstichting is in 1973 op initiatief van de provincie Drenthe opgericht. De Molenstichting zet zich in brede zin in voor behoud, restauratie en promotie van molens in Drenthe en kennisoverdracht over molens.

De provincie Drenthe verrichtte tot circa 10 jaar geleden altijd veel ondersteunende werkzaamheden voor de molenstichting. De ondersteuning had betrekking op beleidswerkzaamheden, administratieve werkzaamheden, secretariële werkzaamheden en facilitaire zaken.

Met de komst van de contourennota in 2000 (de schaduwen vooruit) vervielen de ondersteunende werkzaamheden van de provincie. Vanaf 2004 (cultuurnota: Mensen in het middelpunt) kan de Molenstichting voor ondersteuning terecht bij Drents Plateau. De ondersteuning die de Molenstichting van Drents Plateau krijgt, ervaart de Molenstichting als onvoldoende. Drents Plateau verleent enkel ondersteuning op het gebied van faciliteiten (kopiëren, vergaderruimte, koffie, computernetwerk) en fungeert als een doorgeefluik van de €2500,- subsidie.. De Molenstichting had graag gezien dat de ondersteuning op het gebied van administratie, secretariaat en beleid (circa 1 dag per week) door Drents Plateau wordt uitgevoerd. Meer specifiek gaat het onder andere om onderstaande werkzaamheden:

- secretariële ondersteuning van het bestuur
- correspondentie van de stichting
- de ledenadministratie
- opstellen van jaarverslagen, jaarrekeningen, begrotingen, werkplannen en meerjarenprogramma's
- de redactie van Stellingnieuws
- de ondersteuning van grotere projecten
- de ondersteuning van promotionele activiteiten (open dagen, reizende tentoonstellingen)
- bijhouden van het archief
- bijhouden van documentatie van Drentse molens.

Nu worden deze werkzaamheden uitgevoerd door bestuursleden van de Molenstichting. Door vergrijzing van het bestuur en afnemende belangstelling voor vrijwillig bestuurswerk vreest de Molenstichting dat veel werkzaamheden niet meer kunnen worden uitgevoerd. Des te meer omdat de huidige secretaris volgend jaar heeft aangegeven te stoppen. De gevolgen hiervan zijn -volgens dhr. Van der Horn- dat er rekening mee moet worden gehouden dat de Molenstichting haar verantwoordelijk voor het instandhouden van het oudste industriële erfgoed in Drenthe niet langer kan nemen en dat de stichting wordt opgeheven. Het was en is volgens de Molenstichting nog steeds logischer als de stichting dezelfde status krijgt als bureau Monumentenzorg dit bij de start van Drents Plateau kreeg. Dat wil zeggen geïntegreerd worden bij Drents Plateau. De Molenstichting vindt dat het recht heeft op deze behandeling omdat het niet doet aan belangenbehartiging en zich inzet voor authentieke Drentse monumenten.

Interview met de heer Feenstra van Bond Heemschut Drenthe op 13 oktober 2008

- De heer Feenstra is vrijwilliger bij de provinciale commissie Drenthe van Bond Heemschut. Bond Heemschut is een landelijke organisatie met leden die zich inzetten voor behoud van cultuur-historisch erfgoed. De provinciale commissie krijgt meldingen door van bedreigd cultureel erfgoed in Drenthe via het landelijk bureau. Het gaat hierbij niet alleen om objecten sec, maar ook om de omgeving waarin objecten zich bevinden. Vervolgens voert zij actie voor behoud door het schrijven van brieven, in beroep gaan bij de Raad van State etc. Vanuit het landelijk bureau in Amsterdam krijgen zij daarbij juridische ondersteuning. In 2008 heeft Bond Heemschut Drenthe met stichting Het Drents Landschap het initiatief genomen voor de uitgave van een boek over Drentse keuterijen.
- Bond Heemschut Drenthe krijgt jaarlijks een subsidie van de provincie, eerst rechtstreeks van de provincie en vanaf 2005 via Drents Plateau. De hoogte van het subsidiebedrag (€2.500) is volgens de heer Feenstra niet veranderd. Zij ontvangen ook elk jaar een bedrag van het landelijk bureau. Bond Heemschut Drenthe organiseert excursies voor dit geld. De provinciale commissie wordt gerund door vrijwilligers. Alleen de voorzitter, twee leden van de technische commissie en de PR-man ontvangen een onkostenvergoeding. Indien de provinciale subsidie zou wegvallen, zou Bond Heemschut deze activiteiten niet meer kunnen doen.
- Bond Heemschut Drenthe heeft afstemming met Drents Plateau (DP) over hulpvragen voor bedreigd erfgoed die via het monumentenloket lopen. Verder stelt Drents Plateau vergaderruimte beschikbaar en kan Bond Heemschut gebruik maken van het postadres van DP. DP biedt geen secretariële ondersteuning. De heer Feenstra ziet geen dubbele pet probleem bij Drents Plateau (subsidieverstrekker en adviseur).
- Bond Heemschut is tevreden over de ondersteuning van Drents Plateau. Deze organisatie geeft hen ook tips over bedreigde monumenten in Drenthe. Bond Heemschut Drenthe adviseert mee bij het zoeken van nieuwe bestemmingen van leegstaande monumenten. Het landelijk bureau van Bond Heemschut is met een eigen lijst gekomen van waardevolle objecten uit de wederopbouwperiode. De provinciale commissie Drenthe geeft informatie door over objecten voor deze lijst.
- De provinciale commissies in Drenthe en Groningen houden gezamenlijke vergaderingen om van elkaar te leren. Hetzelfde willen zij gaan doen met de provinciale commissie in Friesland.

Interview met de heer Ten Broeke van KBO Drenthe op 5 november 2008

- De heer Ten Broeke is sinds mei 2008 voorzitter van de KBO, daarvoor was hij een jaar vice-voorzitter.
- De KBO is één van de drie ouderenbonden in Drenthe. De KBO is landelijk georganiseerd naar provinciale afdelingen. KBO Drenthe ondersteunt de plaatselijke tien afdelingen. De provinciale afdeling Drenthe telt momenteel 2.000 leden. In Drenthe is de KBO de kleinste ouderenbond, maar landelijk is zij de grootste: 320.000 leden. Vanuit het landelijke kantoor in Den Bosch ontvangt Drenthe professionele ondersteuning van 70 uur. In KBO Noord verband (Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland) vindt overleg plaats.
- Voor 2004 kregen de ouderenbonden PCOB, ANBO en KBO elk een prestatiesubsidie van de provincie. Hiervoor moesten zij ook financiële verantwoording aan de provincie afleggen. Na 2004 is de subsidie omgezet naar een waarderingssubsidie en geleidelijk afgebouwd. De KBO ontving in 2006 nog €1.400 subsidie van de provincie. Als het KBO in aanmerking wil komen voor provinciale subsidie, dan moeten ze de aanvraag in de vorm van een projectplan met financiële onderbouwing indienen. De heer Ten Broeke vindt dit een goede zaak.
- De drie ouderenbonden vormen sinds een paar jaar de Stichting Bond van Ouderen Drenthe (SBO). Daarvoor was er sprake van een vrijwillige samenwerking in OSO-verband. De SBO is partner in Zorgbelang en kan gebruik maken van de faciliteiten (zaalruimte e.d.) van Zorgbelang. Ook krijgt de SBO ambtelijke ondersteuning en adviezen van een medewerker van Zorgbelang (mw. Hollander). Zij is aanwezig bij vergaderingen en ondersteunt bij het aanvragen van subsidies. Mw. Deinum van Zorgbelang doet de verslaglegging van de vergaderingen van SBO.
- De tien afdelingen dragen een deel van hun contributie af aan het landelijk bureau en aan KBO Drenthe. De plaatselijke afdelingen hebben in OSO-verband contacten met de gemeente. Volgens de heer Ten Broeke is de lokale samenwerking tussen de bonden niet vrijblijvend.
- De heer Ten Broeke is tevreden over de ondersteuning van Zorgbelang. Positief vindt hij de zakelijke benadering, dat afspraken worden nagekomen, het goede organisatievermogen (bv. bij het vinden van sprekers) en het aanleveren van statistieken d.m.v. enquêtes. Mw. Hollander weet waar je subsidies kunt krijgen en voorziet in de informatiebehoefte van de bonden.
- Citaat van de heer Ten Broeke: "Als ouderenbond moet je zorgen dat je erbij zit".

Interview met de heren Ter Haar en Breukelman van PCOB op 29 oktober 2008

- De heren Ter Haar en Breukelman zijn respectievelijk voorzitter en penningmeester van de PCOB gewest Drenthe. De PCOB is één van de drie ouderenbonden in Drenthe. De PCOB is landelijk georganiseerd in gewesten. Het gewest Drenthe ondersteunt de plaatselijke afdelingen in de twaalf gemeenten. Het gewest Drenthe telt momenteel een kleine 7.000 leden. Vanuit het landelijke bureau ontvangt het gewest professionele ondersteuning bij zaken als belangenbehartiging, wonen en zorg en educatie.
- Voor 2004 kregen de ouderenbonden PCOB, ANBO en KBO elk een prestatiesubsidie van de provincie. Hiervoor moesten zij ook financiële verantwoording naar de provincie afleggen. Na 2004 is de subsidie omgezet naar een waarderingssubsidie en geleidelijk afgebouwd. De PCOB ontving in 2006 nog €2.700 subsidie van de provincie. Het gewest Drenthe ontvangt ook financiële ondersteuning van het landelijk bureau. De plaatselijke afdelingen hebben in OSO-verband contacten met de gemeente. Sommige gemeentelijke OSO's krijgen subsidie van hun gemeente.
- De drie ouderenbonden vormen sinds een paar jaar de Stichting Bond van Ouderen Drenthe (SBO). Daarvoor was er sprake van een vrijwillige samenwerking in OSO-verband. De SBO is partner in Zorgbelang en kan gebruik maken van de faciliteiten (zaalruimte e.d.) van Zorgbelang. Ook krijgt de SBO ambtelijke ondersteuning van een medewerker van Zorgbelang (mw. Hollander). Zij is aanwezig bij vergaderingen en ondersteunt bij het aanvragen van subsidies. Een voorbeeld is een subsidie voor het project Levensboek. De uitvoering van dit project doet de SBO zelf. Trainingen worden door Zorgbelang verzorgd. Ook zijn er contacten met STAMM en stichting Veldwerk. De SBO krijgt steeds meer deskundigheid in huis.
- De gezamenlijke belangenbehartiging van de drie bonden vindt de heer Ter Haar een goede zaak. Hij is ook tevreden over de ambtelijke ondersteuning van mw. Hollander. Wel is de SBO het oneens met de zienswijze van Zorgbelang om de belangenbehartiging breder te doen. De ouderenbonden zien geen relatie met het belang van gehandicapten.
- De SBO wil de gemeentelijke OSO's beter ondersteunen. De gemeentelijke OSO's krijgen vanuit de SBO voorlichting en ondersteuning bij het omgaan met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
- De PCOB is volgens de heer Ter Haar een betere organisatie geworden. Voor de periode 2008-2012 wordt een nieuwe landelijke en regionale structuur gecreëerd. Dit vraagt meer inspanning van de gewesten. Hiervoor krijgen zij tijdelijk ondersteuning van het landelijk bureau. Het vinden van nieuwe bestuursleden voor de plaatselijke afdelingen is een probleem. Het bestuurswerk vraagt ervaring en men moet zich inwerken. Maximaal doet men het bestuurswerk negen jaar. De plaatselijke afdelingen van de PCOB dragen een klein deel van hun contributies af aan het gewest. Het gewest Drenthe komt volgens de heer Breukelman structureel geld tekort.

Interview met mw. G. Hagedoorn, mw. R. Kamps, mw. M. Oosterhof van Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging op 10 november 2008

- Mevrouw Hagedoorn is voorzitter van het gewest Drenthe van Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging. De dames Kamps en Oosterhof zijn verbonden aan deze organisatie als vrijwillige trainsters.
- Passage Christelijk Maatschappelijke Vrouwenbeweging (Passage) is tien jaar geleden ontstaan als fusie van de Christelijke Plattelandsvrouwen en de Nederlands Christelijke Vrouwenbond. Beide organisaties hebben al een lange traditie.
- Mw. Hagedoorn merkt op dat de subsidiestromen in de nieuwe beleidsperiode gaan veranderen: de subsidie naar Enova voor ondersteuning van vrouwenorganisaties gaat over naar de gemeenten. Dit leidt volgens mw. Hagedoorn tot een onzekere toekomst voor de vrouwenorganisaties in Drenthe. De gezamenlijke vrouwenorganisaties in Drenthe hebben een brief hierover gestuurd naar de provincie en tijdens een statenvergadering ingesproken.
- In 2003 zijn de trainsters van Passage mw. Kamps en mw. Oosterhof en een trainster van Vrouwen van Nu door Enova benaderd voor de denktank van het project Opleidingshuis. In het Opleidingshuis worden bestuurscursussen voor het kader van de vrouwenorganisaties aangeboden. De vrouwenorganisaties (Passage en Vrouwen van Nu) hebben hier zelf cursusmateriaal voor ontwikkeld dat zij hebben ingebracht. De trainsters hebben de afgelopen 5 jaar veel tijd in het Opleidingshuis gestopt. Nu krijgen zij van Enova te horen dat het geld op is. Voor Passage is onduidelijk hoe de geldstromen bij Enova voor de projecten Opleidingshuis en Vrouwenplein zijn gelopen. Hier is men ontevreden over.
- Voor 2004 had mw. Kamps als trainster/ consultant van Passage betaald werk. Na het verdwijnen van de subsidie van de provincie doet zij ditzelfde werk op vrijwillige basis tegen een geringe onkostenvergoeding.
- De contacten met mw. Gopal van Enova zijn beperkt gebleven. Dit heeft deels te maken dat mw. Gopal door ziekte er een tijd uit is geweest. Er heeft een oriënterend gesprek met het bestuur van Passage plaatsgevonden. Mw. Gopal heeft de wens uitgesproken elke twee maanden de vergadering bij te wonen van het gewestelijk bestuur van Passage. Eén of twee keer per jaar is voldoende volgens mw. Hagedoorn.
- Passage gewest Drenthe wordt ondersteund door de landelijke organisatie van Passage, en put daaruit voldoende mogelijkheden voor de diverse activiteiten.
- Voor Passage is het belangrijk om inzicht te krijgen in wat er met het geld van Enova voor de projecten is gebeurd. Nu het geld op is, kunnen er geen nieuwe trainingen worden gegeven. Het gaat niet om grote bedragen: geld voor zaalhuur, reiskostenvergoeding en een kleine vergoeding voor de trainsters. Wat Passage ook steekt is dat Enova de brochure voor nieuwe trainingen niet op tijd beschikbaar stelt.
- NBvP Vrouwen van Nu en Passage Christelijk maatschappelijke Vrouwenbeweging werken op landelijk niveau samen met behoud van ieders eigen identiteit. Eén van de landelijke projecten waar Passage en Vrouwen van Nu aan mee doen, is het project Samen Wonen. De gewestelijke afdelingen van de vrouwenorganisaties kunnen materiaal voor dit project 'kopen' van de landelijke organisaties.
- Lokale afdelingen van vrouwenorganisaties hebben veel contacten met de gemeente. Thema's zijn o.a. de betekenis van de WMO en buurtwerk. Enkele afdelingen krijgen ook subsidie van de gemeente, vaak doorlopend. In trainingen verzorgd door mw. Kamps en mw. Oosterhof wordt ondermeer behandeld wat gemeenten voor lokale afdelingen kunnen betekenen.

Interview met mw. Van Goor en mw. Hunse van de Drentse Vrouwenraad op 4 december 2008

- Mevrouw Van Goor is tijdelijk voorzitter en mevrouw Hunse is penningmeester van de Drentse Vrouwenraad (DVR). De DVR is op zoek naar een nieuwe voorzitter. Die moet een gekwalificeerde vrouw zijn, die als boegbeeld van de DVR kan optreden. Zij is moeilijk te vinden. Reden is volgens mevrouw van Goor dat mensen het te druk hebben met een betaalde baan of ze hebben na hun pensioen geen behoefte meer om bestuurswerk te doen.
- De DVR heeft naast contacten met autochtone vrouwen(organisaties), ook contacten met allochtone vrouwen. Deze zijn lokaal, gemeentelijk georganiseerd in platforms, zoals in Meppel en Roden. Daarnaast worden ook vrouwen uit woonwagencentra bereikt.
- De DVR heeft na het beëindigen van de provinciale subsidie haar werkzaamheden kunnen voortzetten. Men heeft wel zorgen over de toekomst. Het zijn momenteel roerige tijden voor de DVR. De bijdrage van de stichting Fonds Oktobermaand Drenthemaand is gestopt. Enova heeft de afgelopen jaren financiële ondersteuning gegeven aan de DVR, maar heeft nu aangegeven hiermee te stoppen. Het argument van Enova is dat zij geen geld meer hebben.
- De DVR heeft nu nog geld in kas, men kan nog enige tijd op de reserves teren. Maar over anderhalf jaar is het op. De DVR draagt financieel bij aan het Vrouwenplein (ca. €3.000), Opleidingshuis (ca. €2.500) en de Internationale Vrouwendag (ca. €2.000). Aan vergaderkosten e.d. is men ca. €500 kwijt. Totaal ca. €8.000. Het wegvallen van deze bijdragen betekent de teloorgang van deze producten.
- De DVR is volledig verantwoordelijk voor het digitale Vrouwenplein. Mw. Hunse geeft aan dat deze website voor alle Drentse vrouwen is, ook niet-georganiseerde vrouwen vinden hier informatie. Er zijn gesprekken gaande om de DVR ook verantwoordelijk te stellen voor het Opleidingshuis. Beide producten worden door vrijwilligers gerund. Ondersteuning van deze vrijwilligers door Enova en DVR is van belang om deze producten in stand te houden.
- Mw. Gopal van Enova geeft ondersteuning aan de DVR in de vorm van adviseren, bijwonen van vergaderingen en bieden van facilitaire ondersteuning. De huur van vergaderruimte bij Enova wordt verrekend met de subsidie van Enova. In de ondersteuning mist de DVR nog het geven van kadertrainingen aan bestuursleden van de DVR. Over de ontvangen ondersteuning van Enova zijn mevrouw Van Goor en mevrouw Hunse tevreden.
- Een bedreiging die de DVR ervaart, is het moeilijk vinden van nieuwe bestuursleden. Mensen hebben het te druk met een betaalde baan of hebben geen behoefte aan bestuurswerk na hun pensionering. Mw. Van Goor is gemiddeld twee à drie dagdelen per week actief als bestuurder van de DVR. Hierbij is inbegrepen het bijwonen van vergaderingen van het digitale Vrouwenplein en overleggen met Enova.
- Een andere bedreiging is de overheveling van de ondersteuningstaak voor vrouwenorganisaties van de provincie naar de gemeenten. Dat betekent dat men in de toekomst voor ondersteuning of aanvragen van subsidies bij de 12 gemeenten langs moet, dit is onwerkbaar.

Interview met de heer Gerding van Nieuwe Drentse Volksalmanak op 27 oktober 2008

- De heer Gerding is provinciaal historicus, verbonden aan Drents Plateau. Vanuit zijn functie is hij al 25 jaar redacteur van de Drentse Volksalmanak voor het onderdeel streekgeschiedenis. Voor het onderdeel archeologie heeft de provinciaal archeoloog zitting in de redactie. De Drentse Volksalmanak bestaat 125 jaar en is een instituut op het terrein van de kennis over erfgoed. De artikelen zijn wetenschappelijk van aard. De almanak komt een keer per jaar uit. Partners zijn onder andere het Drents Archief, het Drents Museum en uitgeverij Van Gorcum. Ook zijn er contacten met de Rijksuniversiteit Groningen.
- Het jaarboek wordt gefinancierd vanuit het collectieve abonnement van de Drentse Historische Vereniging (DHV) en de Drentse Prehistorische Vereniging (DPV). Ook leden van de "Stichting Vrienden van het Drents Museum" kunnen op individuele basis een donatie geven aan het jaarboek. Tot 2004 betaalde de provincie via het Drents Museum mee aan de Drentse Volksalmanak. Het Drents Museum wilde hiervan af en de provincie vond het niet langer passend om een subsidie te verlenen aan een activiteit waar een commercieel bedrijf, uitgeverij van Gorcum, bij betrokken is. Vanaf de cultuurnota Kunst van het Combineren wordt de subsidie via het Drents Plateau aan de Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak verleend. De hoogte van de subsidie is elk jaar hetzelfde gebleven (€6.000). Het Drents Plateau vraagt geen financiële bijdrage van de stichting voor het redactiewerk van de heer Gerding en de provinciaal archeoloog. Het bestuur van de stichting bestaat uit vrijwilligers.
- Volgens de heer Gerding is er sprake van een fragiel evenwicht: als de provinciale subsidie wegvalt, dan is uitgave van de Drentse Volksalmanak niet meer mogelijk. Verder vergrijsst het ledenbestand van de DHV en de DPV, waardoor er minder inkomsten zijn. Er zijn binnen Drenthe nauwelijks fondsen waarop een beroep kan worden gedaan. Het betreft ook geen eenmalige activiteit, want de uitgave vindt jaarlijks plaats.
- De heer Gerding is van mening dat de provincie door middel van de Drentse Volksalmanak haar culturele doelen realiseert wat betreft het onder de aandacht brengen van erfgoed. Hiervoor betaalt zij een gering bedrag. De ambitie van de heer Gerding is om zolang hij verbonden is als redacteur aan de Drentse Volksalmanak deze jaarlijkse uitgave te doen overleven.
- De inhoud van de Drentse Volksalmanak is een basis voor anderen om op voort te bouwen. Docenten in het voortgezet onderwijs kunnen de inhoud gebruiken om lesmateriaal op het terrein van erfgoededucatie te ontwikkelen.
- De stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak kan gebruik maken van faciliteiten (vergader ruimte e.d.) van de partnerinstellingen (Drents Plateau, Drents Archief, Drents museum).
- De heer Gerding adviseert om de heer Douwe Huizing, voorzitter van de stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak te interviewen. Hij is directeur van het Drents Archief.

Aanvullend telefonisch interview met de heer D. Huizing (voorzitter Nieuwe Drentse Volksalmanak) op 1 december 2008

De heer Huizing is voorzitter van de stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak. Hij bekleedt deze functie als directeur van het Drents Archief. Ook hebben medewerkers van het Drents Archief zitting in de redactie. Verder biedt het Drents Archief publicitaire ondersteuning bij de presentatie van de Drentse Volksalmanak.

Het Drents Museum is vertegenwoordigd door de heer Doornbos van de stichting Vrienden van het Drents Museum. Donateurs van deze stichting ontvangen tegen gereduceerd tarief uitgaven van de Drentse Volksalmanak. In het bestuur van de Nieuwe Drentse Volksalmanak hebben ook de Drentse Historische Vereniging (DHV) en de Drentse Prehistorische Vereniging (DPV) zitting. Alle donateurs van beide verenigingen ontvangen jaarlijks de volksalmanak; de kosten zitten verwerkt in de jaarlijkse donateursbijdrage. Het secretariaat van het bestuur wordt vervuld door de uitgever Koninklijke van Gorcum. De stichting kan gebruik maken van de faciliteiten van Drents Plateau. Vanuit Drents Plateau is er incidenteel publicitaire ondersteuning verleend in het kader van de jubileumbijeenkomst op 12 september 2008. De heer Huizing is tevreden over de ontvangen ondersteuning.

De heer Huizing geeft aan als de provinciale subsidie wegvalt dat de Drentse Volksalmanak zal verdwijnen. De losse organisaties (DHV en DPV) kunnen de uitgave niet opvangen. Met het huidige lezersbestand wordt de doelgroep goed afgedekt. De losse verkoop via de boekhandels levert daardoor weinig op. Het gaat om mensen die geïnteresseerd zijn in (semi-)wetenschappelijke artikelen over de regionale geschiedenis van Drenthe. In het nabije verleden zijn wel pogingen ondernomen om het lezersbestand uit te breiden, maar dat leverde weinig op.

De heer Huizing geeft aan dat er bij de DHV sprake is van een drietrapsraket, waar de Drentse Volksalmanak een onderdeel van is naast de uitgave van het tijdschrift Waardeel en van monografieën uit de Drents Historische Reeks. De uitgaven hangen met elkaar samen. De auteurs leveren hun bijdrage aan de uitgaven om niet. Het wegvallen van de subsidie zou betekenen dat de prijs van de uitgaven tot een onaanvaardbaar niveau zou moeten stijgen.

Telefonisch interview met mw. Van Raalte, oud-voorzitter van het Drents Centrum voor Amateurtheater (DCA) op 6 november 2008

- Het bestuur van het DCA is een paar jaar geleden opgeheven. De reden hiervoor is dat men geen nieuwe lichte bestuurders heeft kunnen vinden. Het bestuur is voor het zoeken een jaar bezig geweest. Enkele bestuurders wilden, omdat hun termijn erop zat, stoppen. Vervolgens is het hele bestuur opgestapt. De oorzaak voor het opheffen ligt niet in het afbouwen van de provinciale subsidiestroom na 2004.
- Kunst & Cultuur Drenthe (K&C) gaf aan dat zij door wilde gaan met het werven van nieuwe bestuursleden voor DCA en aan hen ondersteuning wilde geven. Dit is via de consultant amateurtheater Koos Smit gelopen. Maar dit is ook niet gelukt. Mw. Van Raalte geeft aan wat in Drenthe is gebeurd ook in andere provincies voorkomt. Dit vernam zij op het landelijk overleg van regionale centra voor amateurtheater.
- Mw. Van Raalte ziet in dat het voor jongeren veel gevraagd is om voor langere tijd vrijwilligerswerk te doen. De huidige situatie in Drenthe is volgens haar mogelijk terug te voeren op het gegeven dat de huidige toneelclubs in Drenthe zelf goed de weg weten te vinden (o.a. bij het vinden van regisseurs). Toch ziet zij mogelijk in de toekomst weer een rol weggelegd voor een nieuwe DCA. Door de groei van het aantal jeugdclubs zou de behoefte aan dergelijke ondersteuning weer kunnen ontstaan.
- Mw. Van Raalte is altijd tevreden geweest over de ondersteuning van K&C. Als een amateurtheaterclub behoefte heeft aan een regisseur dan kan men terecht bij K&C. Er was sprake van een ideale situatie. DCA kreeg van K&C facilitaire ondersteuning en ondersteuning bij het aanvragen van subsidies.

Interview met mevrouw Vereijken, secretaris van Stichting Volksdans Drenthe op 16 oktober 2008

- Stichting Volksdans Drenthe (SVD) ontving t/m 2004 een prestatiesubsidie van de provincie. Daarvoor diende ze een begrotingswerkplan voor vier jaar in. Na afloop werd een jaarverslag gemaakt (inhoudelijk en financieel). Na 2004 is de subsidie gestopt en SVD maakt geen nieuwe beleidsplannen meer. Tussen 1988 en 2000 verzorgde een administratief medewerker bij de voorloper van K&C voor ondersteuning. Na 2000 is dit gestopt. De medewerker was voor 50% in dienst van de Culturele Raad en voor 50% bij het ICO (gemeenschappelijke regeling van 8 gemeenten). SVD heeft zelf geen geld voor administratieve ondersteuning. Zij wordt gerund door vrijwilligers. Er is behoefte aan vervanging van het bestuur, maar er zijn geen mensen te vinden. Gevolg is dat er geen werkplannen worden gemaakt en geen subsidie-aanvragen gedaan. Het restant van het subsidiegeld staat op rekening van de Stichting Volksdans Drenthe. Het bestuur van de SVD verwacht over een jaar noodgedwongen te stoppen.
- De SVD krijgt geen administratieve of organisatorische ondersteuning van K&C met uitzondering van het crossover-project (kruisverbinding van verschillende dansstijlen tussen jongeren en ouderen, uit jaarverslag 2007). De consulente dans van het K&C heeft volgens mw. Vereijken nauwelijks kennis van volksdans. Zij vraagt juist SVD om informatie over volksdans. Er zijn nog geheel andere Nederlandse volksdansen dan die welke gedanst worden door bij de Federatie van Nederlandse Folkloristische dansen aangesloten groepen. Tot volksdans kunnen ook gerekend worden moderne dansen als hiphop, rap, urban, bollywood enz. Volgens mw. Vereijken zijn volksdansers geen podiummensen, maar dorpspleinmensen.
- SVD kan gebruik maken van vergaderruimte bij K&C (tijdens kantooruren), er kan gekopieerd worden tegen betaling en koffie/ thee gezet worden.
- De SVD organiseert workshops voor dansers en ook voor zangers. Bovendien is er onder haar auspiciën overleg tussen dansleiding. Deze activiteiten worden aangekondigd in het 2x per jaar verschijnende z.g. Blauwe Boekje, waarin ook gegevens over dansactiviteiten in de regio zijn opgenomen. De SVD organiseert 1 x per jaar een overleg tussen afgevaardigden van de 3 Internationale Dansgroepen, het z.g. Groepenoverleg. Docenten worden uitbetaald via subsidie en entreegelden.
- Mw. Vereijken is lid van de presentatiegroep van de internationale dansvereniging Trianthella uit Assen. Deze groep is de enige nog bestaande demonstratiegroep in de provincie Drenthe. Trianthella heeft de meeste keren meegedaan aan de door K&C georganiseerde Dansontmoeting, waar amateurdansgroepen zich presenteren.
- SVD heeft op 13 november 2007 een subsidie bij de provincie aangevraagd in het kader van actieplan cultuurbereik 2005-2008. In de ingediende begroting stond dat een deel van het organisatiewerk om niet zou gebeuren. Andere subsidiegevers/ fondsen zijn o.a VSB fonds en Je maintiendrai fonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds. De provincie heeft de subsidieaanvraag afgewezen. SVD kreeg het advies om het project breder te trekken naar alle leeftijden. Ook is contact gezocht met het Internationaal Danstheater, afdeling dans in school. Het Internationaal Danstheater ontwikkelt een lesplan voor scholen.
- De onzekere toekomst van K&C is een probleem voor SVD. De consulente dans werkt halve dagen en heeft weinig mogelijkheden en tijd. Het komt op SVD zelf neer.
- Als SVD wordt opgeheven zijn er geen scholingsactiviteiten in de regio meer, waarbij men repertoire opdoet dat gedanst wordt bij andere groepen in Nederland en op landelijke festivals. Een uitholling van wat is bereikt.